

**Mál nr. 199/2004**

**M  
og  
Vátryggingarfélagið X v/ bifreiðarinnar A  
og  
Vátryggingarfélagið Y v/ ábyrgðartryggingar bónda.**

**Umferðaróhapp á Norðausturvegi í Kelduhverfi þann 2.2.2004.**

**Gögn.**

1. Málskot móttengið 11.10.2004.
2. Niðurstaða Tjónanefndar vátryggingarfélaganna.
3. Lögregluskýrslur.
4. Bréf málskotsaðila, dags. 14.2.2004.
5. Bréf eiganda hests, dags. 3.2.2004.
6. Ljósmyndir.
7. Bréf Y, dags. 14.10.2004.
8. Bréf X, dags. 25.10.2004.

**Málsatvik.**

Nokkru eftir kl. 20 að kvöldi 2.2.2004 ók M bifreið sinni A Norðausturveg til austurs. Myrkur var og engin lýsing, snjór og hálka á akbraut. Er hann var staddur skammt austan afleggjara að bænum Mörk í aflíðandi beygju til hægri hljóp hross inn á veginn í veg fyrir A. Rakst A á afturhluta hrossins, sem kastaðist út fyrir veg og hlaut það mikla áverka að aflífa þurfti það. Einnig urðu skemmdir á A og varð hún óökufær eftir óhappið. Lausaganga hrossa og nautpenings mun vera bönnuð í Kelduhverfi.

M kvaðst hafa ekið á um 70-80 km hraða á klst. Skyndilega hafi brúnt hross í vinstri vegkantinum komið inn í ljósgeisla A skamman spöl framundan. Hann hafi umsvifalaust stigið á hemla og ætlað að aka fram hjá hrossinu. Það hafi þá tekið á rás og hlaupið inn á veginn í veg fyrir A, sem þá hafi verið alveg komin út í hægri vegkant og lent á hrossinu með fyrrgreindum afleiðingum. M kvaðst hafa hringt í B, eiganda hrossins, sem hafi komið á vettvang. Þeir hafi farið að bænum Lyngási skammt vestan við slysstaðinn til að athuga með hross sem B átti þar í afgirtu hólfi. Hlið á girðingunni hafi verið opið og slóð eftir hross hafi legið þar út úr hólfinu. Svo hafi vírst sem hrossið, sem varð fyrir A, hafi gengið þarna út úr hólfinu.

B kvaðst hafa notað um 30 ha afgirt hólfi á bænum Lyngási fyrir fjögur hross. Eftir að hafa verið kallaður á vettvang hafi hann farið og athugað með hólfið. Hafi hann séð að hlið á girðingu þeirri sem umlykur hólfið hafi verið opið við íbúðarhúsið á bænum. Áleit B víst að hrossið hefði sjálft smokrað bandi upp af hliðstólpa og opnað þannig hliðið og síðan farið norður heimreiðina út á þjóðveg og þaðan um einn km til austurs. Kvaðst B nýlega hafa verið búinn að kaupa hrossið á tilteknum bæ í Öxarfirði og hafi það sennilega verið á leið þangað aftur, þegar óhappið varð.

Samkvæmt lýsingu B mun girðingin umhverfis hólfið að mestu leyti vera sex strengja gaddavír en einnig fimm strengja girðingarnet með gaddavír undir og tveimur gaddavírstrengjum að ofan. Að hluta til er girðingin gömul og léleg eða net með einum gaddastreng að ofan, Sá hluti sé suður- og að hluta til vesturgafi hólfsins og fari hross þar yfir séu þau komin í afrétt Kelduneshrepps sem sé afgirtur og því litlar líkur á að þau komist þar út á veg. Hliðið, sem hrossið náði að opna, sé venjulegt hlið úr neti og með gaddavírstreng að ofan og fest með smeygum að ofan og neðan þeim megin sem það er opnanlegt. Umrætt kvöld hafi hrossin haft eina og hálfa heyrúllu hjá sér. Skjól sé gott þarna úr öllum áttum af

úti húsum sem þeim er gefið við. Hægt sé að hýsa hrossin í þessum húsum þegar veður eru hvað verst.

### Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 88. gr. umferðarlaga nr. 50/1988 skal sá sem ábyrgð ber á skráningarskyldu ökutæki bæta það tjón sem hlýst af notkun þess enda þótt tjónið verði ekki rakið til bilunar eða galla í tækinu. Bætur fyrir tjón á munum má þó lækka eða fella niður ef sá sem fyrir tjóni varð var meðvaldur að tjóninu af ásetningi eða gáleysi, sbr. 3. mgr. sömu greinar. Samkvæmt þessu telst M sem eigandi og ökumaður A bera ábyrgð á því tjóni sem hlaut í óhappinu nema sýnt sé fram á að B verði að einhverju leyti talinn hafa orðið meðvaldur að tjóninu af ásetningi eða gáleysi. Getur B þá þurft að bera ábyrgð á því tjóni sem varð á A að því marki sem bótaréttur hans kann að lækka eða falla niður.

Lausaganga hrossa var bönnuð í Kelduhverfi. Því bar að gæta hrossins þannig að það slyppi ekki úr hólfinu. Af ljósmyndum af hliði því sem hrossið slapp út um má sjá að kaðallykkju hefur verið smeygt að ofanverðu yfir tiltölulega grannan staur á enda girðingarnetsins sem myndar hliðið. Er efsti hluti stausins slitinn eða afrúnaður þannig að lykkjan á auðvelt með að smokrast upp af staurnum við hreyfingu. Ekkert hak eða annars konar búnaður er á staurnum til að koma í veg fyrir að lykkjan geti hrokkið upp af staurnum við það að hross nuddi sér upp við hliðið. Þá er staurnum enn fremur aðeins tyllt í sams konar lykkju að neðanverðu. Á það verður að fallast með M að sá háttur sem þarna var viðhafður til að loka hliðinu hafi verið ófullnægjandi og hross getað opnað það af sjálfsdáðum. Verður að virða þennan vanbúnað til gáleysis B sem þar með verður að bera ábyrgð á því að hrossið slapp út úr hólfinu og upp á þjóðveginn þegar A bar að. M sá hrossið skyndilega birtast í ljósgeisla A, þar sem það stóð í vegkantinum vinstra megin miðað við akstursstefnu bifreiðarinnar. Í þann mund sem hann ætlaði að aka fram hjá hrossinu tók það á rás í veg fyrir bifreiðina. Eins og hér stóð á verður ekki talið að M hafi getað varnað því að hrossið lenti á A. Verður M því ekki gefin sök á óhappinu.

Að virtu því sem að framan greinir verður að telja að bótaréttur B úr hendi M sé fallinn niður, sbr. 3. mgr. 88. gr. ufl. Að sama skapi telst B bera ábyrgð á því tjóni sem M varð fyrir vegna skemmda á A. Tjón M skal því bætt úr ábyrgðartryggingu B.

### Niðurstaða.

Tjón á bifreiðinni A bætist úr ábyrgðartryggingu bóndans B.

Reykjavík, 11. nóvember 2004.

Rúnar Guðmundsson hdl.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.